

Σε κίνδυνο αστεγίας και στέρησης χιλιάδες πρόσφυγες αυτόν τον χειμώνα

22 Δεκεμβρίου 2020

Χιλιάδες πρόσφυγες και προσφύγισες στην Ελλάδα συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν συνθήκες αστεγίας και βασικών στερήσεων όσο ο χειμώνας πλησιάζει. Οι καιρικές συνθήκες κατά τη διάρκεια του χειμώνα ήταν πάντα πρόκληση για τους αστέγους. Όμως, η πανδημία, ο σκόπιμος περιορισμός της διάρκειας υποστήριξης των προσφυγικών πληθυσμών και η απουσία μιας συνεκτικής εθνικής στρατηγικής για την ένταξη και τη στέγαση, κάνουν τον φετινό χειμώνα έναν από τους δυσκολότερους των τελευταίων ετών.

Εν μέσω μιας πανδημίας παγκόσμιας κλίμακας, περίπου 11.000 άνθρωποι στους οποίους έχει χορηγηθεί άσυλο ενημερώθηκαν ότι πρέπει να αποχωρήσουν από τα διαμερίσματα στα οποία διέμεναν στο πλαίσιο του προγράμματος ESTIA, από τα δωμάτια ξενοδοχείων στο πλαίσιο του προγράμματος Προσωρινής Στέγασης και Προστασίας (FILOXENIA), καθώς και από δομές φιλοξενίας στα νησιά και στην ενδοχώρα. Η Ελληνική Κυβέρνηση δικαιολογεί τις άμεσες αναγκαστικές εξόδους από τις δομές προσωρινής στέγασης ως μέτρο που θα κάνει τους πρόσφυγες και τις προσφύγισες «να σταθούν στα πόδια τους». Ωστόσο, στην πραγματικότητα η αναγκαστική έξοδος από τα διαμερίσματα και τις άλλες δομές φιλοξενίας, έναν μόλις μήνα μετά τη χορήγηση ασύλου, θέτει τέλος στη δυνατότητά τους να έχουν στέγη, τροφή και οικονομική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο πρόγραμμα HELIOS για υποστήριξη της ένταξης, που χρηματοδοτείται από την ΕΕ, έχουν εγγραφεί 22,980 πρόσφυγες και προσφύγισες, αλλά στην πράξη μόνο οι 9,203 από αυτούς έχουν μέχρι σήμερα πρόσβαση σε επιδότηση ενοικίου. Μεγάλο ποσοστό δε θα λάβει υποστήριξη από το HELIOS. Μάλιστα, πολλοί δεν έχουν πρόσβαση σε κοινωνικά δικαιώματα, όπως η εργασία και η δυνατότητα ενοικίασης κατοικίας λόγω της μέχρι τώρα αδυναμίας να αποκτήσουν αριθμό κοινωνικής ασφάλισης (ΠΑΑΥΠΑ), αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) ή τραπεζικό λογαριασμό λόγω γραφειοκρατικών ή γλωσσικών εμποδίων και διακρίσεων. Το πρόγραμμα HELIOS αποτελεί μια καλή αρχή που, όμως, δεν μπορεί να αντικαταστήσει μια συνεκτική στρατηγική ένταξης που προνοεί για την ένταξη ήδη από το στάδιο της υποδοχής.

Οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών ανησυχούν ιδιαίτερα για το μεγάλο αριθμό ευάλωτων προσώπων που αναγκάστηκαν ή θα αναγκαστούν να αποχωρήσουν από τα διαμερίσματα. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται επιζώντες και επιζώσες έμφυλης βίας και/ ή βασανιστηρίων, άτομα με προβλήματα υγείας, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας και κάποιας μορφής αναπηρίας, μόνες γυναίκες και μονογονεϊκές οικογένειες, καθώς και άτομα από τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα. Πολλές και πολλοί δυσκολεύονται ή δεν μπορούν να τα βγάλουν πέρα μόνοι και μόνες εξαιτίας των ευαλωτοτήτων τους ή προβλημάτων που εμποδίζουν την πρόσβαση σε βασικά δικαιώματα και στην αγορά εργασίας. Σε αντίστοιχες περιπτώσεις από προηγούμενες περιόδους, πολλές και πολλοί κατέληγαν σε κεντρικά σημεία αστικών κέντρων ή αρνούσαν να αποχωρήσουν από τα διαμερίσματα υπό τον φόβο της αστεγίας.

Τα προβλήματα πρόσβασης στις υπηρεσίες επιδεινώνονται για όσες και όσους βρίσκονται σε ανοιχτές δομές φιλοξενίας λόγω των συνεχιζόμενων περιορισμών της πανδημίας Covid-19 και των συχνά απομακρυσμένων τοποθεσιών στις οποίες βρίσκονται αυτές οι δομές, καθιστώντας σχεδόν αδύνατη την αναζήτηση στέγασης, την πρόσβαση σε υπηρεσίες ή την εύρεση

εργασίας. Στις δομές φιλοξενίας, η αβεβαιότητα εξασφάλισης τροφής αποτελεί διαρκή κίνδυνο, καθώς το πρόγραμμα βοήθειας με κάρτες μετρητών (CASH) σταματά μέσα σε ένα μήνα, ενώ όσοι δεν έχουν εγγραφεί στο πρόγραμμα HELIOS δε λαμβάνουν τρόφιμα. Οι μεταβατικές δομές (transit sites) που ανακοινώθηκαν για όσους έχουν αποχωρήσει από τα διαμερίσματα, παρέχουν λύση σε έναν μικρό αριθμό ανθρώπων για διάστημα μέχρι δύο μήνες. Ωστόσο, η ανεξαρτησία τους δεν μπορεί να γίνει πραγματικότητα μέσα σε αυτό το χρονικό περιθώριο, και, χωρίς κατάλληλη υποστήριξη, ο αριθμός των αστέγων στα αστικά κέντρα θα αυξηθεί.

Η σημαντική απουσία μιας μακροπρόθεσμης και βιώσιμης στρατηγικής για την ένταξη και τη συμπερίληψη στην Ελλάδα παραμένει γεγονός. Σε αυτήν οφείλεται η αύξηση της αστεγίας και στερήσεων βασικών δικαιωμάτων για πολλά άτομα, συμπεριλαμβανομένων πολλών προσφύγων και προσφυγισσών. Με βάση τα παραπάνω οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών καλούν την Ελληνική Κυβέρνηση και τις αρμόδιες αρχές:

- Να λάβουν επείγοντως άμεσα, ρεαλιστικά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι κανείς δεν θα οδηγηθεί σε έξοδο από τα διαμερίσματα μέσα στον χειμώνα και σε συνεχιζόμενες συνθήκες πανδημίας. Παράλληλα, να εστιάσουν στην πρόληψη και στις έγκαιρες παρεμβάσεις, καθώς και στην ίση πρόσβαση στις υπηρεσίες ως ουσιαστικά βήματα, που σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμβάλλουν στον τερματισμό της αστεγίας.
- Να παρουσιάσουν μια βιώσιμη στρατηγική για την κοινωνική ασφάλιση και την ένταξη που θα προβλέπει την πρόσβαση σε επαρκή και προσιτή οικονομικά στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής στέγασης. Έτσι θα εξασφαλιστεί η πλήρης και αποτελεσματική πρόσβαση στα ανθρώπινα δικαιώματα σε συμφωνία με το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Ένταξη και τη Συμπερίληψη.
- Να συνομιλούν τακτικά με την Κοινωνία των Πολιτών για ζητήματα ένταξης, ως αναγκαία ενταξιακή προϋπόθεση σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Ένταξη και τη Συμπερίληψη.

Υπογράφουσες οργανώσεις:

Υπογράφωντες:

1. Aachener Netzwerk für humanitäre Hilfe und interkulturelle Friedensarbeit e.V.
2. AASIA
3. Δράση για την Εκπαίδευση
4. Action for Women
5. ActionAid Hellas
6. ANTIΓΟΝΗ - Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία
7. ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων
8. Better Days - Καλύτερες Μέρες
9. Κέντρο Διοτίμα
10. Changemakers Lab
11. Choose Love
12. CRIBS International

13. Dirty Girls of Lesbos
14. Δανικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
15. ECHO100PLUS
16. Οικολογική Κίνηση Θεσσαλονίκης
17. αρκετά είναι αρκετό οργάνωση
18. Equal Rights Beyond Borders
19. Europe Must Act
20. European Federation of National Organisations Working with the Homeless (FEANTSA)
21. Faros
22. Fenix Humanitarian Legal Aid
23. foodKIND
24. Gablitz hilft- Flüchtlingshilfe
25. Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ)
26. Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών
27. Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων
28. HERMINE e.V.
29. HIAS Ελλάδος
30. Humanity Now: Direct Refugee Relief
31. HumanRights360
32. Humans before Borders
33. Indigo Volunteers
34. Intereuropean Human Aid Association
35. International Rescue Committee (IRC)
36. INTERSOS
37. INTEPΣΟΣ ΕΛΛΑΣ
38. InterVolve
39. Jesuit Refugee Service Greece
40. Lighthouse Relief (LHR)
41. Love Welcomes
42. Mare Liberum
43. Mobile Info Team
44. Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού
45. Odyssea
46. One Family - No Borders
47. One Happy Family
48. Project Armonia
49. ReFOCUS Media Labs
50. Refugee Education and Learning International
51. Refugee Legal Support (RLS)
52. Refugee Rights Europe (RRE)
53. Refugee Trauma Initiative
54. Refugee Youth Service
55. RefugeeEd
56. Refugees International
57. Samos Volunteers
58. SAO Association Switzerland
59. Second Tree

60. ίδρυμα δύναμης ντους
61. SolidarityNow
62. Soup & Socks e.V.
63. Still I Rise
64. Συμβίωση - Σχολή Πολιτικών Σπουδών στην Ελλάδα, Δίκτυο Σχολών του Συμβουλίου της Ευρώπης
65. Terre des hommes Hellas
66. Θάλασσα Αλληλεγγύης ΑΜΚΕ
67. The Lava Project
68. Three Peas
69. UK Must Act
70. Velos Youth
71. Verein FAIR.
72. We Are Here
73. Willkommen in Nippes
74. Yoga and Sport For Refugees